

FARSKÝ LIST

26

2012

ročník VII.

23.12.2012 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Uvodník

Vianočný čas je pre mnohých tým najkrajším v roku. Ľudia sa po stresujúcich dvanástich mesiacoch práce a horúčkovitých decembrových nákupoch konečne upokoja a stretnú v rodinnom kruhu. Mnohí z opýtaných práve teplo rodinného krbu považujú za najvyššiu hodnotu Vianoc.

Ak máš takéto privilégium, potom máš byť naozaj za čo vďačný. Keď som nedávno vyratúval dôvody, pre ktoré v živote strácame radosť, jeden z nich bol *zovšednenie*. Zovšednenie sa k nám vkráda veľmi nepozorovane a bez varovania. Veci, ktoré kedysi v našom hodnotovom rebríčku obsadzovali tie najvyššie priečky, sa postupne stávajú všednými. Zovšednenie im neberie ich pravú hodnotu, len nám bráni tú hodnotu rozpoznávať a náležite ju oceňovať. Sú tvoje deti ešte stále tým pokladom, za aký si ich považoval, keď si ich po prvýkrát držal v náručí? Ja viem, že ti za tých niekoľko rokov mohli spôsobiť aj sklamania; viem, že ti môžu robiť vrásky na čele. Ale ešte stále sú darom od Boha.

Čo tvoj životný partner? Kedysi si sa nemohol dočkať, kým budete spolu. Jeden z najlepších učiteľov na tému rodiny a manželstva, Ed Cole, učil, že čokoľvek oceňuješ, získava na hodnote. Jeho manželka Nancy výborne varila, ale postupne si uvedomil, že to začal brať ako samozrejmosť. Raz po vynikajúcej večeri nechal pod tanierom desať dolárovku. Keď ju pri umývaní riadu jeho žena objavila, priniesla mu ju do obývačky s otázkou, odkiaľ sa tam vzala. Ed jej odpovedal: „Miláčik, to je pre teba. Chcel som, aby si vedela, že mi chutilo.“ Nancy sa zapýrila a obľágtne odpovedala, že to nemuselo byť, ale zjavne jej to rozžiarilo deň. Mark Twain raz napísal: „Z úprimného komplimentu človek dokáže vyžiť celé dva mesiace.“ Kedy si dal naposledy pocítiť svojim najbližším, ako veľmi ti na nich záleží? Slová sú veľmi dôležité. Vždy niečo so sebou nesú a Písmo nás učí, aby „*nevychádzalo nijaké mrzké slovo z našich úst, ale ak je nejaké dobré na vzdelanie, práve potrebné, aby dalo milosť tým, ktorí počúvajú*“ (Ef 4:29). A čo spasenie? Možno už chodíš s Kristom nejaký ten rok a považuješ sa za zrelého kresťana. Ale uvedomuješ si, aké veľké spasenie sa ti dostalo? Si stále Bohu vďačný za to, že tvoje hriechy boli odpustené a že si dostal „právo a moc stať sa Božím dieťaťom“ (Ján 1:12)? Nepopieram, že vo svojom živote môžeš čeliť mnohým výzvam, ani ťa nevolám k tomu, aby si ich ignoroval. Len ti pripomínam, že keď je Boh za teba, kto proti tebe? Ak je Boh na tvojej strane, potom je úplne jedno, aká presila je na druhej strane, lebo s Bohom si vždy vo väčšine. V podstate bojuješ na víťaznej strane a aj keď to dnes môže vyzeráť všelijako, výsledok boja poznáme ešte predtým, ako sa skončí. Čítali sme „koniec knihy“ a aj v súženiach života, keď ešte nevidíme riešenie, „jednako veríme a tak plesáme radosťou nevyssloviteľnou a oslávenou“ (1Pet 1:8).

Želám všetkým, aby sme videli veľa dobra, ktoré sme dodnes od Boha dostali, a budme za ne teraz, akčtuálne vďační. Sú predsa Vianoce. Ved' náš dobrý BOH dáva veľké dary tým, ktorí sa z nich tešia.

o. Rastislav (farár)

Liturgické okienko XIV.: Ikona Narodenia Spasiteľa Ježiša Krista

Hľadiac na ikonu Narodenia Ježiša Krista, môžeme vnímať zobrazený pohľad Božej lásky k svojmu stvoreniu. Naznačuje ho lúč svetla, ktorý vychádza z pologule v hornej časti ikony a rysuje zvislú os celej kompozície. Táto pologuľa v rozličných odtieňoch modrej farby, predstavuje božskosť: "Aká hĺbka Božieho bohatstva, múdrosti a vedomosti! Aké nepochopiteľné sú jeho súdy a nevyspytateľné jeho cesty! (Rim11,33). Spásonosné dielo je dielom všetkých troch osôb, preto v lúči zostupuje k betlehemskej hviezde, ale pred ňou je ešte jemný obraz holubice. Naráža na výrok: "Svätý Duch zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni" (Lk 1,35). Podľa cirkevných otcov je sv. Duch Radosť medzi Otcom a Synom, ako aj radosť z rodenia.

Od tejto hviezdy - holubice sa lúč rozdeľuje na tri vetvy a dopadá na hlavu dieťaťa a na lono jeho matky. Zdá sa, že celkom dole sa lúč vnára do zeme, ktorá sa dvíha akoby ho chcela prijať: "*Nebo a zem sa dnes spojili...Dnes Boh prišiel na zem a človek vystúpil do nebies*" (Text z veľkého povečeria.)

V strede ikony sa nachádza jaskyňa. Radosť z narodenia je akoby zastretá temnotou jaskyne; temnotou, ktorá dolieha na celý výjav a nie je ničím iným, ako temnotou hriechu: "*Boh, ktorý sa narodil zo ženy, v tele sa zjavil tým, čo sedeli v temnote a tóni smrti. Jaskyňa a jasle ho prijali.*" (Text zo samohlasov na bdení).Svätý Irenej vidí v jaskyni predobraz Kristovho zostúpenia k zosnulým. Betlehemská jaskyňa a jaskyňa pod krížom na ikonách Ukrižovania a jaskyňa na ikonách Zmŕtvychvstania majú vyjadrovať tú istú skutočnosť: "dolinu tône a smrti (Ž 23,4), čiže v konečnom dôsledku hriech.

Srdcom celej ikony je dieťa uprostred jaskyne, ktoré je osvietené nebeským svetlom na pozadí tmy. Pripomína nám to prológ sv. Jána: "V ňom bol život a život bol svetlom ľudí . A svetlo vo tmách svieta i tmy ho neprijali. (Jn 1,4-5). Dieťa má rozmery dospelého a je odeté do plachiet, ktoré pripomínajú pohrebné plachty a naznačujú Kristovo utrpenie. Jasličky sú zobrazené v tvare obdĺžnika, ktorý je vlastne hrobom. Novorodeniatko je uložené v hrobe, lebo prišlo na svet premôcť smrť a hriech.

Na tmavom pozadí ikony sa nachádza ďalší detail: oslík a teliatko. Jedni ich považujú za symbolické zobrazenia pohanských kultov, ktoré boli porazené príchodom pravého Boha. Iní už od 4. storočia, videli v oslíkovi obraz pohanov, zatiaľ čo teliatko malo predstavovať izraelský národ. Tieto výjavy nachádzame v textoch Izaiáša: "Vôl si pozná gazdu a osol jasle svojho Pána. (Iz 1,3)

Pred jasličkami je Bohorodička od hlavy po päty zahalená v plášti, ktorý jej zakrýva i ruky. Dôstojnosť Matky zvýrazňujú zlaté výšivky a predovšetkým trojica hviezd rozmiestnených na jej hlave, ktoré sú znakom jej panenstva pred, počas i po narodení jej Syna. Leží, aby si odpočinula ako každá žena, ktorá práve priviedla na svet dieťa. Nemá nijaké bolesti, ale vyjadruje plnú skutočnosť ľudskej prirodzenosti svojho Syna. Očakávali by sme, že Matka prejaví o dieťa starostlivosť, že sa naň zahľadí plná radosti, ale ona sa od neho ovracia. Zostáva pokojná a zadumaná, pohľad upiera niekam veľmi ďaleko. Človek

nájde odpoveď na to iba v tichom rozjímaní: "Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich" (Lk 2,19).

Z ľavej strany prichádzajú anjeli, ktoré sú neprestajne v Božej prítomnosti. Svetlo na ich odeve a zlato na ich pestrofarebných krídlach naznačuje ich duchovnú krásu. V jasličkách je uložený Majster a Stvoriteľ, ktorý prijal ľudskú prirodzenosť, omnoho nedokonalejšiu ako prirodzenosť čistých duchov. Oni sa mu klaňajú ako Bohu, ktorý sa stal človekom, čo Lucifer na začiatku odmietol. Poklona anjelov označuje víťazstvo nad temnotami.

Napravo od jaskyne stoja pastieri pri svojom stáde a hľadajú k nebu, kde sa zjavil anjel, aby im oznámil narodenie Mesiáša. Títo jednoduchí ľudia v sedliackom oblečení sú prvými svedkami narodenia Božieho syna a práve jednoduchosť srdca ich uspôsobí ohlásiť radostnú zvesť. V ľavom rohu ikony vidíme troch mudrcov na koni. Je to chvíľa, kedy po dlhej ceste, nasledujúc hviezdu dorazili do Betlehema. Zmysel tohto zobrazenia je jasný: všetky národy sú povolané klaňať sa pravému Bohu, ktorý sa narodil ako malé dieťa. Mudrci sú predstavitelia pohanov, ktorých múdrosť priviedla ku skromnej jaskynke v Betleheme, kde všetko poznanie dosiahne svoj cieľ, čiže klaňanie sa živému Bohu. (porov. tropár narodenia) Títo mudrci majú rozličný vek. Prvý, ktorý ich vedie, je stavec s bielou bradou. Uprostred muž v plnej sile a bradou tmavej farby. Tretí je mladík bez brady. Traja mudrci pripomínajú, že ľudia všetkých národov a každého veku sú pozvaní klaňať sa živému Bohu.

Pod jaskyňou sa rozprestiera oblasť ľudskej reality. Na jednej strane vidieť sedieť Jozefa. Má ohnutý chrbát, rukou si podopiera hlavu a v zamyslení akoby nemal účasť na udalostiach, ktoré sa udiali. Toto hovorí Jozef Panne: Mária aké to dielo vidím v tebe? Nechápem a čudujem sa, môj rozum žasne... Miesto cti hanba, miesto veselosti zármutok, namiesto chvály si mi priniesla potupu. Nestrpím už ľudské urážky, veď bezúhonnú som ťa prijal o kňazov z Pánovho chrámu, a čo vidno?!" (Samohlasý 4.hlas bdenia sviatku) Pred Jozefom stojí postava, ktorá vyzerá ako pastier odtý do kože a opiera sa o palicu. Množstvo interpretácií však v tomto človeku vidí symbol príliš ľudského uvažovania.

Na druhej strane sú ženy. Jedna drží na kolenách dieťa, kým druhá mladšia, nalieva vodu do nádoby. Tento výjav vysvetľuje pozemskú povahu Kristovho narodenia.

Zahľadme sa teda do ikony Narodenia, vďaka ktorej môžeme hlbšie rozjímať o tajomstve narodenia Ježiša Krista i svojej spásy. (*Spracované podľa SENDLER, E.: Tajomstvá Krista - Ikony veľkých Pánových sviatkov 2008, s. 68-81.*)

o. Patrik (kaplán)

Farské oznamy

- ❖ pokračuje kampaň "Mladí za rodinu 2012". Úmysel: 24.12. - 30.12. : za múdrosť pri výchove a svedectve viery v rodinách a za posvätenie rodín.
- ❖ V pondelok 24. 12. slávime Predvečer Narodenia Pána. Ráno o 8:00 sa pomodlíme kráľovské hodinky. Od 10.00-12.00 budú v našom chráme skauti s Betlehenským svetlo, ktoré si z chrámu môžete odnieť do vašich príbytkov. Popoludní o 15.00 bude večiereň s liturgiou Bazila Veľkého a večer o 20.30 Veľké povečerie s lítiou. V tento deň je prísny pôst (iba raz do dňa sa najesť do sýta).
- ❖ Utorok 25. decembra je prikázaný sviatok Narodenia nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista. o 7:00 - Utiereň, Sv. liturgie budú o 8.00 (osl.) o 10.00 (sl.) na Bani o 10.00 hod. Pri sv. liturgiách bude myrovanie. Popoludní o 15:30 bude vianočný program farnosti, ktorí si pre vás pripravili naši farníci od najmenších po najstarších. Viac ako 20 účinkujúcich vám predstavia udalosti, ktoré sa odohrali v Betleheme a sú živé aj dnes. Predstavenie bude doprevádzané spevom našich

najmladších "anjelikov" i už skúsenejších "anjelov" zo Zboru Stauros. Príďte sa aj vy pokloniť nášmu Spasiteľovi Ježišovi Kristovi.

- ❖ v stredu 26. decembra máme prikázaný sviatok Zhromaždenie k Presvätej Bohorodičke, sv. liturgie budú: o 8.00 (sl.) a 10.00 (csl.) na Bani o 10.00 (sl.).
- ❖ vo štvrtok 27. decembra máme sviatok sv. Štefana, prvomučeníka ráno o 8.00 (csl.) a o 18.00 (sl.) sv. liturgia.
- ❖ V nedeľu 30.12 vás srdečne pozývame na vianočný koncert, ktorý sa uskutoční v našom farskom chráme o 16:00. Vystúpia prešovské grkat. zbory:
 - Katedrálny zbor sv. Jána Krstiteľa
 - Chrámový zbor Hlahol
 - Chrámový zbor Stauros
- ❖ na Silvestra 31. decembra bude o 15.00 hod. ďakovná sv. liturgia za uplynulý rok a večer o 23:40 eucharistická adorácia.
- ❖ v utorok 1.1.2012 - prikázaný sviatok Obrezania Pána. O 7:00 sa pomodlíme utiereň. Sv. liturgie budú o 8.00 (csl. Jána Zlatoústeho) a o 10.00 (sl. Bazila Veľkého), na Bani o 10.00 (sl. Bazila Veľkého). Pri všetkých sv. liturgiách bude myrovanie.
- ❖ piatok, 4.1. je voľnica, ráno sa pomodlíme kráľovské hodinky o 8:00 hod. Tento piatok je aj prvým piatkom. Dopoludnia spovedáme chorých. Sv. spoveď na Bani bude o 15.00 a o 16:00 hod. bude sv. liturgia. V kaplnke Božieho milosrdenstva bude od 9:00 vystavená Eucharistia a o 14:45 hod. bude adorácia s poklonou najsvätejšej Eucharistii. V tento prvopiatkový týždeň spovedáme od stredy 02.01. vždy hodinu pred sv. liturgiou. Tým, čo boli na sviatky a nemajú ťažký hriech platí vianočná sv. spoveď.
- ❖ sobota, 5.1. je Predvečer Zjavenia Pána. Ráno o 8.00 bude slovenská sv. liturgia, večer o 17.00 večiereň s veľkým svätením vody a o 20:30 Veľké povečerie s lítiou. V tento deň je zdržanlivosť od mäsa.
- ❖ v nedeľu 6.1. máme zároveň veľký prikázaný sviatok Zjavenie Pána. O 7:00 sa pomodlíme utiereň. Sv. liturgie budú o 8.00 (csl. Jána Zlatoústeho) a o 10.00 (sl. Bazila Veľkého) na Bani o 10.00 (sl. Bazila Veľkého). Pri všetkých sv. liturgiách bude myrovanie. Po sv. liturgii o 8.00 hod. bude veľké svätenie vody. Popoludní od 13.00 hod. budeme chodiť svätiť domy a príbytky, kto chce dať posvätiť dom, či byt nech sa nahlási na FÚ alebo telefonicky 0517725540.
- ❖ je možnosť zapísať sa a vytvoriť novú "ružu" ružencového spoločenstva v našej farnosti. Je potrebných 20 členov. Prihlásiť sa môžete na FÚ.

Vinšujeme Vám hlboké prežitie sviatkov Narodenia Spasiteľa Ježiša Krista

o. Rastislav s rodinou a o. Patrik s manželkou

CHRISTOS RAŽDAJETSJA – SLAVITE JEHO

Vydáva: **Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov**

Internet: **www.grkat-sekčov.sk**

e-mail: **presov.sekčov@grkatpo.sk**

Tel: **051/7725540**

Tlač: **A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov**

Len pre vnútornú potrebu

Dobrovoľný príspevok: 0,10€

Neprešlo jazykovou úpravou